

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-1

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Nákončí saxu z hrobu v Blučině-Cezavách (obr. 2, str. 105).
Sax-sword strap-end from the tomb of Blučina-Cezavy (Fig. 2, Pg. 105).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Na základě předběžné analýzy vybraných keramických jedinců s vyšší vypovídací hodnotou můžeme objekt datovat do mladšího období kultury zvoncovitých pohárů, pravděpodobně do náleзовé skupiny II/III (pro sídlištní prostředí). Prozkoumanou zahloubenou strukturou lze interpretovat jako sídlištní objekt s doklady intenzivního zpracovávání rohovců typu Stránská skála (dílenský objekt). V celkovém měřítku se jedná o unikátní náleзовou situaci, pro kterou máme analogii v prostředí KZP v rámci Moravy jen v Bořitově, kde byl prozkoumán v 70. letech minulého století rovněž sídlištní objekt s bohatou kolekcí štípané industrie, čítající 205 ks, z křídového spongolitu (Kopacz, Přichystal, Šebela 2009, 139–141).

Badatelský výzkum na Stránské skále byl realizován v rámci polsko-českého vědeckého projektu financovaného z prostředků *Narodowego Centra Nauki* na základě dohody č. UMO-2015/17/B/HS3/00016 (vedoucí projektu J. Kopacz, garant L. Šebela).

Lubomír Šebela, Jaroslav Bartík, Petr Škrdla, Antonín Přichystal, Jerzy Kopacz

Literatura

Šebela, L., Pícha, B. 2008: Nedestruktivní průzkum sídliště kultury zvoncovitých pohárů na Stránské skále (Brno, k. ú. Slatina). *Ve službách archeologie* 2008(2), 23–29.

Šebela, L. Škrdla, P., Přichystal, A., Kopacz, J. 2016: Dílna kultury zvoncovitých pohárů na zpracování rohovce typu Stránská skála (Brno, katastrální území Slatina). *Musaica Slovaca* 1(1), 119–128.

Kopacz, J., Přichystal, A., Šebela, L. 2009: *Lithic Chipped Industry of the Bell Beaker Culture in Moravia and its East-Central European Context*. Kraków, Brno: Polska Akademia Umiejętności, Archeologický ústav Akademie věd České republiky, Brno.

Resumé

Brno (Slatina Cadastre, Brno-město District), „Stránská skála IV“. BBC. Workshop feature. Systematic excavation.

Obr. 1. Brno – Slatina. Stránská skála IV. Pohled na prozkoumaný objekt kultury zvoncovitých pohárů. Foto J. Bartík.
Fig. 1. Brno – Slatina. Stránská skála IV. View on the excavated feature of the Bell Beaker Culture. Photo J. Bartík.

BRNO (K. Ú. ŠTÝŘICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

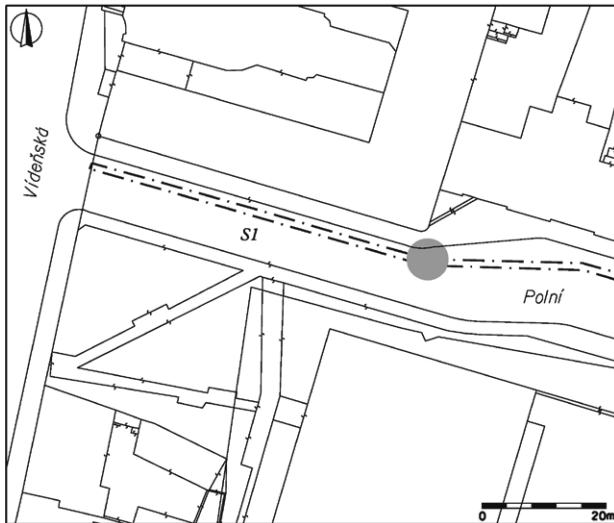
Polní ulice (parc. č. 433/1, 386/2, 385/25, 385/18). JevK (?). Žárový pohřeb (?). Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou „Rekonstrukce plynovodu a přípojek v Brně, ul. Polní 5“, která probíhala se zimní přestávkou v období od října roku 2013 do července roku 2014. Archeologický výzkum probíhal formou dohledu při výkopových pracích a dokumentací pozitivních archeologických situací.

Z profilu výkopu plynovodu na ulici Polní (obr. 2) byla vyzvednuta část amfory s drobnými přepálenými kůstkami (obr. 3). Nález byl zachycen v půdním horizontu v hloubce cca 1,4 m od povrchu vozovky, aniž by však byl jednoznačně rozpoznatelný samotný výkop. Není vyloučeno, že by se mohlo jednat o žárový hrob jevišovické kultury, což by měla potvrdit antropologická analýza. Tento nález by se tak řadil k unikátním tohoto druhu, neboť hrobové celky této kultury nejsou, až na nejednoznačné výjimky, známy (Medunová-Benešová 1993, 196–198; Peška 1999, 245; Peška 2013, 29–30).

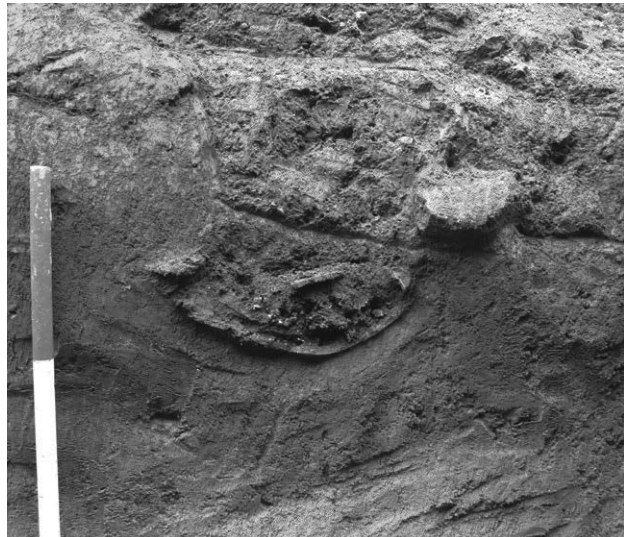
Ve východní části ulice Polní byl dokumentován drobný výkop, ze kterého byl získán pouze 1 stěp náležející pravděpodobně kultuře s lineární keramikou. Blíže neurčené pravěké osídlení tohoto prostoru dokládají i četné nálezy získané z různých, často druhotných, situací. Pravděpodobně též pravěké osídlení bylo zachyceno i na ulici Vojtově, výrazněji taktéž na ulici Grmelově a snad i Sobotkově.

Marek Peška, Lenka Sedláčková

Obr. 2. Brno – Štýřice. Poloha zachyceného hrobu na ulici Polní.

Abb. 2. Brno – Štýřice. Die Lage des erfassten Grabes auf der Polní-Straße.

Obr. 3. Brno – Štýřice. Pohled na stěnu výkopu pro plynovod se zachyceným pohřbem (jevišovická kultura ?).

Abb. 3. Brno – Štýřice. Blick auf das Profil der Gasleitung mit dem entdeckten Begräbnis (Jevišovicer Kultur ?).

Literatura

Medunová-Benešová, A. 1993: Jevišovická kultura. In: Podborský, V. (ed.) s kolektivem: *Pravěké dějiny Moravy*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, 191–200.

Peška, J. 1999: K vybraným problémům relativní chronologie v období mladého a pozdního eneolitu na Moravě. *Pravěk NŘ* 1999/9, 243–268.

Peška, J. 2013: *Morava na konci eneolitu*. Olomouc: Akademické nakladatelství Cerm.

Resumé

Brno (Kat. Štýřice, Bez. Brno-město), Polní Sraße (Parz. Nr. 433/1, 386/2, 385/25, 385/18). Jevišovicer kultur (?). Brandgrab (?). Rettungsgrabung.

BŘEZOVÁ (K. Ú. BŘEZOVÁ U VÍTKOVA, OKR. OPAVA)

„Poruba“. KŠK. Ojedinelý nález – sekeromlat. Povrchový průzkum.

Někdy v první polovině devadesátých let byl při zemědělských pracích jižně od obce Březová u Vítkova nalezen kamenný sekeromlat, náležící kultuře se šňůrovou keramikou, který je publikován až nyní

(je deponován v soukromé sbírce). Na základě tohoto zjištění zde byl proveden v r. 2016 povrchový sběr (viz níže).

Podle slov místních obyvatel byl sekeromlat nalezen na trati Poruba, nacházející se mezi obcemi Březová, Jančí a Gručovice, resp. na bezejmenném kopci o výšce 527 m n. m., západně od silnice první třídy č. 57 (49.7760836N, 17.8605364E). Směrem k jihu se lokalita svažuje k drobné vodoteči Červenka.

Nalezený sekeromlat je 16 cm dlouhý. Jeho povrch je poškozen četnými vrypy (zřejmě v důsledku moderní orby), na několik málo místech je však patrný původní hlazený povrch, patrně bez dalšího zdobení (obr. 4). Typologicky odpovídá tzv. sekeromlatům typu A, které řadíme do nejstaršího období kultury se šňůrovou keramikou (Buchvaldek 1967, 51–52, Abb. 7: AHA).

Na základě výše uvedených informací byl v udané lokalitě proveden povrchový sběr. Během tohoto průzkumu zde nebyly zjištěny žádné stopy dřívějšího osídlení. Prozatím se tak jedná o ojedinelý nález, který ale dokládá přítomnosti lidu se šňůrovou keramikou na území českého Slezska v její nejstarší fázi.

Jan Anlauf

Literatura

Buchvaldek, M. 1967: *Die Schnukeramik in Böhmen*. Acta Universitatis Carolinae. Philosophica et Historica - Monographia XIX. Praha: Univerzita Karlova.